

Rinze Ijbema - Marcus 13, 37.

We beginnen de preek met een proefje. Ik laat je de eerste tonen van een muziekstuk horen, en dan wil ik graag dat je je hand opsteekt zodra je de muziek herkent. Dus: je hoort de eerste tonen, en ik ben benieuwd hoe gauw je weet om welk muziekstuk het gaat. **[1]** ... Inderdaad, de Vijfde van Beethoven. **[2]** En als het een jeugddienst was geweest had ik gewoon voor The Eye of the Tiger van Survivor gekozen. Ook zo'n nummer waarvan je bij de eerste maat opveert.

En dat is precies mijn doel met dit experiment. Ik zie je reageren zodra je de eerste noten herkent. Ik geloof dat dat de bedoeling van de Heer Jezus is met zijn verhaal in Marcus 13. Hij vertelt wat er gaat gebeuren met één doel: dat je reageert, zodra je het ziet gebeuren. In de woorden van Jezus zelf: 'Wat ik tegen jullie zeg, zeg ik tegen iedereen: wees waakzaam!' Als je de eerste noten hoort, herken je de muziek? En hoe reageer je dan? Jezus zegt het zelf: 'Let op!'

Wat Jezus hier doet in Marcus 13 is de toekomst voorspellen. **[3]** Jezus voorspelt de toekomst. De toekomst voorspellen is een gevaarlijke klus. Je moet goed uitkijken wat je doet. Want op een gegeven moment is de toekomst vandaag geworden, en dan kun je het narekenen: zijn jouw voorspellingen uitgekomen of niet? Daarom kiezen professionele toekomstvoorspellers er expres voor hun profetieën extra vaag te houden. 'U loopt deze week een oude bekende tegen het lijf.' Duh, dat kan altijd. Jezus is niet een professionele toekomstvoorspeller. Hij claimt net iets meer. Hij claimt dat er een God is en dat Hij, Jezus, diep, diep met Hem verbonden is. Zo kent Hij een deel van Gods plannen. Zo kent Hij de toekomst. Dan mag de toekomst voorspellen een linke klus zijn, maar Jezus neemt het risico, **[4]** alsof Hij God zelf is. Hij gaat vertellen wat er gaat gebeuren en Hij wil je ermee wakker schudden.

Als ik die boodschap van Hem samenvat, haal ik er twee dingen uit. Jezus voorspelt allereerst dat **[5]** de tempel in Jeruzalem verwoest gaat worden en vervolgens spreekt Hij van **[6]** het einde van de wereld zoals wij die kennen en dat Hij Koning zal zijn. De verwoesting van de tempel en het einde van de wereld. Zoals je kunt weten is de eerste voorspelling uitgekomen in het jaar 70 na Christus. En zoals je weet is de tweede voorspelling niet uitgekomen, nog niet, in elk geval. Hoe moeten we daar nu mee omgaan?

Veel mensen lossen het probleem op door te concluderen dat Jezus er gewoon naast zat. Hij zat ernaast met zijn voorspelling van het einde van de wereld **[7]** en Hij zat er dus waarschijnlijk ook naast met zijn claim dat Hij de Zoon van God was **[8]**. In de tijd van Marcus geloofden de volgelingen van Christus nog dat het eind van de wereld vlakbij was. Inmiddels moeten we beter weten. Zij hebben zich vergist. En Jezus heeft zich vergist. Hij is gewoon een bijzonder mens geweest, maar geen bijzondere profeet en zeker niet God zelf in ons midden.

Het enige wat klopt is die voorspelling van de verwoesting van de tempel. Maar wanneer Hij zich vergist heeft over het einde van de wereld, zou Hij de toekomst dan überhaupt kunnen voorspellen? Veel mensen zeggen van niet **[9]**. En ze zeggen dat Jezus het nooit over de verwoesting van de tempel gehad kan hebben. **[10]** Wist Hij veel. Die hele profetie is Hem gewoon achteraf in de mond gelegd. Pas toen de verwoesting van de tempel een feit was, hebben christenen achteraf deze profetie aan Jezus toegeschreven. Zo gaat dat nou eenmaal. Niemand kan de toekomst voorspellen. Wees gerust en ga maar lekker slapen.

Sorry dat ik je nog even wakker schud. Sorry, maar Hij heeft het wel voorspeld **[11]** en het is wel uitgekomen zoals Hij had voorspeld. De verwoesting van de tempel. **[12]** De dag voordat Hij in Marcus 13 de toekomst van de tempel voorspeld, had Hij diezelfde tempel overhoopgehaald. Twee week geleden ging de preek van dominee Den Hertog daar al over. De tempelreiniging. Dat was een symbolische actie, met voor de goede verstaander maar één betekenis: de tijd van de tempel is voorbij. Het is over en uit. Nu hoef je natuurlijk niet te geloven dat Hij de tempel had schoongeveegd. Je hoeft ook niet te geloven dat Elvis dood is. Ik probeer alleen zo dicht mogelijk bij de historische feiten te blijven.

Jezus heeft de tempel schoongeveegd. En Hij heeft dat gedaan omdat Hij zichzelf zag als de vervulling en als de opvolger van de tempel. Want: **[13]** Jezus zelf vervangt de tempel. Zelfs als Marcus in hoofdstuk 13 niet de woorden van Jezus letterlijk weergeeft, dan nog geeft Marcus wel Jezus' bedoeling weer. Hij zag zichzelf als de vervulling en als de opvolger van de tempel. En dus concludeert Jezus dat God zelf op een dramatische manier een eind ging maken aan de tempeldienst. En daarmee sluit Jezus aan bij wat een oude profeet al eerder had gezegd: bij Daniël. Wat Daniël voorspeld had, was nog niet helemaal in vervulling gegaan. Had Daniël zich vergist? Nee, zegt Jezus. Nu gaat het gebeuren. En wel binnen één generatie. De tempel verwoest. Let op mijn woorden.

En het is gebeurd. Dus neem ik zijn woorden serieus. En neem ik zijn claim serieus, dat Hij een band met God heeft die dieper gaat dan van ieder ander. Ik neem zijn claim serieus, **[14]** dat Hij God zelf in ons midden is. Alleen op grond van deze profetie over de verwoesting van de tempel? Nee, Hij heeft meer gezegd en Hij heeft meer gedaan. Één rake voorspelling kan ook toeval zijn. Maar het kan ook een aandachtstrekker zijn, de eerste noten van een muziekstuk, die jou om een reactie vragen. Let op! Wat hoor je nu? En laat je dan meenemen in Jezus' verhaal, zijn boodschap én zijn levensverhaal.

Maar hoe zit het dan met het einde van de wereld, waar Jezus het ook over heeft? **[15]** Want dat is niet uitgekomen, nog niet in elk geval. Oké, drie dingen. Allereerst: de taal van Marcus 13 en andere bijbelstukken over het eind van de wereld. Het is geen proces verbaal, maar een sfeertekening. Het is niet bedoeld als letterlijke beschrijving van gebeurtenissen, maar als codetaal voor wat er in de wereld gaat gebeuren. **[16]** Codetaal. Als je het letterlijk neemt, neem je het niet serieus. En je moet het wel serieus nemen. Dus als het gaat over de zon die verduisterd wordt en sterren die uit de hemel vallen, dan moet je niet naar de lucht gaan kijken. Maar als je hoort van een paleisrevolutie in Rome of van de val van Assad, dan moet je alert zijn. Want het is een voorbeeld van wat er in deze tijd, de tijd op weg naar het einde, gebeurt. En ik weet dat Assad nog niet gevallen is, maar wacht maar: hij komt aan zijn eind, zoals elke dictator. En dan komt er weer een nieuwe, etcetera - totdat het einde komt. Zegt Jezus hier. In codetaal.

Vervolgens. Als je Marcus 13 leest, kun je dat lezen als aankondiging van de verwoesting van de tempel met direct aansluitend het eind van de wereld. Want, zeg je dan, dat verwachtten ze toen en dat is niet gebeurd. Oké. Maar je kunt Marcus 13 ook lezen als aankondiging van wat toen binnenkort ging gebeuren: de dood en het herleven van Christus, zijn troonsbestijging met hemelvaart, de verwoesting van de tempel en de verspreiding van het evangelie van koning Jezus de hele wereld in. Dan gaat het hele hoofdstuk over het *begin* van het eind, in de eerste eeuw. En je kunt het lezen, zoals ik vandaag doe, als aankondiging van de verwoesting van de tempel als eerste tonen van de rest, het einde van de wereld. En misschien zijn er nog wel meer manieren van lezen. **[17]** Allemaal geldig. Bij de ene uitleg heeft Jezus en hebben de eerste christenen zich vergist. Bij andere manieren van uitleggen niet. En dan kan Jezus' claim blijven staan.

En als derde: Hij zegt het zelf. Hij zegt het zelf dat Hij geen kalender geeft, geen klok, maar een stormwaarschuwing. 'Niemand weet wanneer die dag of dat moment zal aanbreken, de engelen in de hemel niet en de Zoon niet, alleen de Vader.' Hoe duidelijk wil je het hebben? Jezus is zo diep

met God verbonden, dat Hij als Zoon zijn Vader zo vertrouwt, dat Hij Hem zijn geheimen laat, zoals het moment van het eind. **[18]** Het is als met een vijgenboom. Als die in het voorjaar in knop komt te staan, weet je dat de oogst gaat komen. En komen zullen ze, de vroege vijgen, de zomervijgen en de late vijgen. Maar wanneer de oogst compleet is, weet je pas achteraf. En dus: wees waakzaam. **[19]** Word wakker!

En nu: mijzelf. Ik denk dat er momenten in je leven zijn, dat jij God wakker wilt schudden. Het kan gebeuren als je hoort dat in Syrië gifgas gebruikt wordt tegen onschuldige kinderen en in Stockholm een vrachtwagen tegen onschuldige voorbijgangers. **[20]** Word wakker, God! Het kan gebeuren als een ziekte je genadeloos sloopt. Word wakker, God! En ik sta naast en je en ik roep met je mee, want dat is mijn taak. Word wakker, God! Maar nu sta ik naast je en horen we samen de stem van Jezus. Jezus, die zegt: A. Ik ben God in jullie midden en B. Ik ben de nieuwe Koning van de wereld. Ik ben God in jullie midden: dus kan de tempel weg. Geen steen meer op de andere. En kijk, het is gebeurd. Zou Hij dan niet ook de Heer van de wereld zijn? Je hebt gelijk, je ziet genoeg wat in strijd is met zijn regering. Maar Hij heeft A gezegd. En nu zegt Hij tegen jou: **[21]** word wakker, mens! Want zou Hij dan geen B zeggen?

Vandaag begint de laatste week voor Pasen. Dat heet in de kerk de stille week. Een week die uitloopt op Goede Vrijdag en Stille Zaterdag. Een tijd van heilige rust. Of misschien toch niet helemaal. Want op Goede Vrijdag schreeuwde Hij het uit, Jezus van Nazareth, God in ons midden: 'Mijn God, mijn God, waarom verlaat je Mij?' En als ik erbij was geweest, had ik de taak gehad om mee te roepen. Maar wij waren stil, de hele mensheid, de hele schepping. Niemand riep: word wakker, God! En God bleef stil. Die hele dag. En de volgende... En de volgende... Of misschien toch niet helemaal. Want op die nieuwe eerste dag stond God op en Hij zei: word wakker, mensenkind! Nieuwe tijden vangen aan, God is scheppend opgestaan.

Word wakker. Als jij straks naar huis fietst en je ziet de knoppen openbarsten, besef dan dat deze schepping niet uitloopt op een eeuwige winter. God zelf houdt de kalender bij en de klok. En elke lente is een signaal: eens komt de grote zomer. Als jij je kind voor het eerst in je armen houdt, je eerste nog wel, besef dan dat we niet geschapen zijn voor de dood, maar voor het leven. Dat is de boodschap van de doop, dat is de boodschap van God. Laat al die dingen je wakker schudden. Je hoort nog maar de eerste tonen. Maar je hart herkent de muziek. Hoe reageer je?

Jezus zegt: Ik ben God in jullie midden en Ik ben de nieuwe Koning van de wereld. Omdat Hij God in ons midden was, kon de tempel verdwijnen. Hij voorspelde het en het is gebeurd. De eerste tonen, maar mijn hart herkent de muziek. Wat gaat mijn reactie zijn? Ik heb geen kalender en ik heb geen klok, maar dit ga ik doen: ik sta klaar voor mijn Koning en Heer.

Amen.